

Posudek diplomové práce Štěpána Hnyka:

Jiří Fränkl: Hořící nebesa / The Burning Skies – autopřeklad či dvě textové verze?

Podle pokynů k vypracování diplomové práce měl diplomant zkoumat vztah mezi dvěma paralelními texty téhož autora, jeden v češtině, druhý v angličtině, a posoudit, zda jde o texty, které mají spíše charakter originál - překlad, nebo zda jde o dva souběžně vznikající texty, které mají omezenou míru překladovosti. Současně si diplomant vytkl za cíl podívat se na danou problematiku dvoujazyčných verzí téhož textu z širšího hlediska.

V úvodní části uvádí diplomant základní informace o autorovi, okolnostech jeho tvorby a konkrétně se pak věnuje textu, který si k analýze vybral. Podle svědectví autorovy dcery i autorů doslovu ke knize autor psal paralelně dva autentické texty. Toto tvrzení nicméně diplomant zpochybní a zproblematizuje.

V následujících částech práce diplomant nahlíží na problematiku paralelních textů obecněji, a to hned z několika hledisek. Nejprve si vytvoří terminologický základ pro následující argumentaci, poté se věnuje různým aspektům autopřekladu: psychologickým, mezikulturním, stylistickým. Může se přitom opřít o svědectví autorů, kteří texty podobného typu vytvořili. Největší pozornost pak věnuje bilingvním autorům Beckettovi a Nabokovovi, nakonec pak i Jiřímu Fränklovi a jeho dílu. Je zřejmé, že na rozdíl od zmíněných spisovatelů Fränkl není v pravém slova smyslu autorem bilingvním. Anglicky se naučil relativně pozdě, uvedené motivace k převodu do angličtiny svědčí o tom, že anglická verze textu je verzí druhotnou, odvozenou, že tedy míra překladovosti bude relativně vysoká. Diplomant věnuje pak pozornost rozdílům mezi prvotní, českou verzí a verzí anglickou. Uvedené příklady posunů věcných i stylistických velice dobře ilustrují intence autora, o kterých se diplomant dosti podrobně rozepisuje. Někdy je ale sporné, zda jsou posuny dané pouze intencemi autora, nebo zda zde svou roli nehraje především jeho menší jazyková kompetence v angličtině, o které se diplomant rovněž zmiňuje. Vysvětlení, proč na rozdíl od anglické verze, která někdy poněkud klopotnými způsoby „dovysvětlovává“ či intenzifikuje vyznění textu, je česká verze poetičtější, nemusí být dáno potřebou esteticky „vyjádřit velmi silné prožitky“, ale prostě proto, že autor ovládá svou mateřštinu lépe než angličtinu a je v ní schopen hodnotnější literární tvorby.

Práce se týká velice zajímavého tématu, je podložena dobrou znalostí sekundární literatury. Analytická část mi připadá poněkud kusá, někdy se v ní, podle mého soudu, jisté otázky rozměňují (např. kategorizace vysvětlování), občas se některé informace opakují. Myslím si, že by práci prospěla poněkud pozměněná kompozice. Obecné problémy bilingvních textů a přehled jejich autorů by možná měly být v úvodní části a až v druhé části se práce měla týkat analyzovaného díla a jeho tvůrce. Diplomantův překlad některých citací mi připadá stylisticky nevyrovnaný (např. str. 24, 28). Na str. 46 se mluví o poznámce pod čarou, ale není uvedena [17]. Nevypadlo tam něco? Občas se vyskytne chyba v interpunkci (např. už název práce). V bibliografii by bývalo vhodné oddělit primární a sekundární literaturu.

Navrhuji, aby práce byla oceněna jako **velmi dobrá**.

16.5.2011
doc. PhDr. Jiří Josek
Ústav translatologie

